

POSTANOWIENIE

Dnia 25 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

w sprawie z wniosku L. K. i B. K.

przy uczestnictwie Gminy Ż., W. J. , B. J.

i Z. S.

o rozgraniczenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 maja 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców

od postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 12 czerwca 2019 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawców B. i L. K. od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z dnia 12 czerwca 2019 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedano się na temat charakteru skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienie SN z dnia 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18,

niepubl.). Wskazano m.in. że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego oraz przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Skoro przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały przez ustawodawcę wyodrębnione od podstaw skargi kasacyjnej i nie są z nimi tożsame, to i ich uzasadnienie musi być zaprezentowane niezależnie od uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, na co wskazuje także art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c., w zestawieniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c.

Jest to oczywiste i z tej przyczyny, że Sąd Najwyższy na etapie podejmowania decyzji o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może jej rozpoznawać, a zatem badać zasadności powołania się na poszczególne podstawy skargi. Ustawodawca nie narzuca jednak autorowi skargi kasacyjnej jakiegoś stopnia szczegółowości, który ma być obowiązujący dla uzasadnienia wniosku

o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Wnioskodawcy ograniczyli uzasadnienie tezy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej do stwierdzenia, że Sąd II instancji w uzasadnieniu swojego postanowienia dał wyraz temu, iż w sprawie istotny jest nie moment, w którym strony pozostawały jeszcze w sporze i korzystały z gruntu w sposób niekwestionowany przez drugą stronę, lecz sam czasookres aktualnego stanu posiadania. Skarżący wskazali, że z uwagi jednak, iż art. 153 k.c. nie przewiduje możliwości wyznaczenia granicy na podstawie ostatniego stanu posiadania, lecz na podstawie ostatniego spokojnego stanu posiadania, wykładnia dokonana przez Sąd Okręgowy jest nieprawidłowa. Skonfrontowanie tego stwierdzenia z uzasadnieniem zaskarżonego postanowienia nie potwierdza stanowiska wnioskodawców o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Nadto trzeba zauważyć, że skarżący, podnosząc naruszenie art. 153 k.c., tak naprawdę zakwestionowali ustalenia faktyczne poczynione w toku sprawy, co miałoby mieć wpływ na niewłaściwą „wykładnię” tego przepisu. Tymczasem pod pretekstem kwalifikowanego naruszenia prawa materialnego nie można zmierzać do podważenia dokonanej w sprawie oceny dowodów (postanowienie SN z dnia 9 sierpnia 2018 r., II PK 213/17, niepubl.). Jest to istotne, gdyż zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest bowiem związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 *in fine* k.p.c.).

Skarżący nie wykazali, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., co w świetle utrwalonego orzecznictwa zakłada ewidentną wadliwość zaskarżonego rozstrzygnięcia, widoczną *prima vista* dla każdego przeciętnego prawnika (zob. postanowienia SN: z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52 i z dnia z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Ocena, czy występowało spokojne posiadanie, stanowi element ustaleń faktycznych w sprawie wynikających z oceny dostępnych dowodów. Tymczasem ani dokonane przez Sąd II instancji ustalenia faktyczne, ani ocena dowodów nie mogą *a limine* być nawet podstawami kasacyjnymi, a więc tym bardziej nie mogą

dowodzić, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Trzeba zresztą dodać, że na tle tego stanu faktycznego zastosowanie kryterium wszystkich okoliczności nie może zostać uznane za oczywiście nieprawidłowe, niewątpliwie bowiem było to jedno z możliwych zastosowań art. 153 k.c.

Uzasadnienie przyczyny kasacyjnej jest wadliwe i niewystarczające, a wywody skargi wskazują, że skarga kwestionuje ustalenia, co w postępowaniu kasacyjnym jest niedopuszczalne (art. 398³ § 3 k.p.c.). Prawdliwość zaś ustaleń faktycznych sprawy dokonanych przez sąd, niezależnie od tego, czy skarżąca uważa je za prawidłowo ustalone czy nie, uchyla się spod kontroli Sądu Najwyższego (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.